Marijke de Bruijne

VIERENDE DICHTER BIJ

Narratio

Marijke de Bruijne

VIERENDDICHTERBIJ

***N*arratio**

ISBN 90 5263 220 0
© 1998 uitgeverij *N*ARRATIO
Postbus 106, 4200 CA Gorinchem
tel. 0183 628188

Niets uit deze uitgaven mag verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

distributie in België:
Liprobo, R. Dessainln 16, 2800 Mechelen

De vraag waar wij vandaan gekomen zijn,
waarheen wij gaan,
is ons al bij ons eerste denken ingegeven,
denk aan de vraag van het kleine kind
en aan de laatste vragen
van wie weer gaan.
Waarheen?
Naar God.

Maar wie is God?

Die vraag is in ons hart gelegd,
ons leven blijkt één zoektocht naar het antwoord
waarvan soms een stukje komt.
Genoeg voor mensen
die in een donkere spiegel zien.

En wat wij niet begrijpen
vieren wij,
de voorhang openbrekend
naar wat ons raakt,
waar wij aan raken mogen.
Dan gaat de deur weer dicht.

VIEREND
DICHTERBIJ

Maar iets is hier gebleven,
dat voedt ons vragend hart.
Genoeg om van te leven
tot weer de vraag ons tart
wat doen wij hier,
waar komen wij vandaan,
waarheen zijn wij op weg.
Waar ben Je, God?
O, laat Je zien!
Eén teken slechts, een glimp, een flits
voor ons als brood zo nodig.

Dan vieren wij
de grote, onbegrepen feiten van het leven
en roepen Jou al vierend naderbij.
Totdat Je komt.

En àls Je komy, er bent
ervaren wij Jou even – of voor altijd.
Dank Je, God.

Zo blijft in ons verlangen wakker,
naar wat wij eens, volledig zullen zien.

‘Vierend dichterbij’ bevat een keuze uit de teksten van de drie oratoria die samen de jaarcyclus van de drie grote, christelijke feesten omvatten, voor Kerstmis, ‘Als appelbloesem in de winter’, voor de veertigdagentijd en Pasen ‘Als de graankorrel sterft’ en voor Pinksteren ‘Aanwezig’.

Er bleek behoefte aan een boekje, dat gemakkelijk ter hand kan worden genomen om rustig een tekst te lezen. Een kooruitgave, waar de woorden zijn omkranst door muziek voor solopartijen of vierstemmige koorzettingen, leidt dan de aandacht af. Daarom ‘Vierend dichterbij’, met uitsluitend teksten. Deze zijn opgenomen in de oorspronkelijk lay out, die de componisten mee heeft geïnspireerd tot hun melodieën, die de teksten pas ‘af’ maken.
Omdat de opgenomen teksten uit hun verband zijn gehaald is, waar nodig, in een voetnoot enige informatie gegeven.

Naast de jaarcyclus is aandacht besteed aan de kleine cyclus van de etmaal. In ‘De dag rond’ zijn voor ieder dagdeel drie teksten opgenomen en één extra voor de nacht.

Marijke de Bruijne

ALS APPELBLOESEM IN DE WINTER

Zo zeker als de dag
- zelfs de kortste in de winter –
volgt op de nacht,
zo onzeker onze hoop
dat alle levensduister
kan opgaan in het licht.

Toch houdt dat wankel weten,
die vonk van licht uit Licht
ons op de been.

In ons ligt een lont
te wachten op ontbranding
- soms tegen wens en weten in –
door Dat wat klein en kwetsbaar
groter is dan wij.

APPEL
BLOESEM

Toelichting

Zoals in iedere werkelijk religieuze ervaring zijn in het kerstverhaal twee aspecten te onderscheiden. Het ene aspect is dat van het huiveringwekkende, grootse, majesteitelijke dat ons in God tegemoet komt.
Dat wordt prachtig verteld in de eerste vijf verzen van psalm 19 in de vertaling van het N.B.G.

De hemelen vertellen Gods eer,
en het uitspansel verkondigt het werk zijner handen;
de dag doet sprake toekomen aan de dag,
en de nacht predikt kennis aan de nacht.
Het is geen sprake en het zijn geen woorden,
hun stem wordt niet vernomen:
toch gaat hun prediking uit over de ganse aarde
en hun taal tot de einden der wereld.

De majesteitelijke, grootse van God onderging ik in een koude, heldere winternacht, zo stil, dat je de stilte als een soort zoemen of trillen kon horen, met al die sterren aan de hemel en een blauwige schaduw op de glinsterende sneeuw. Dat deed me denken aan de eerste vijf verzen van psalm 19 èn aan de engelenzang waar het kerstverhaal over spreekt. Vanuit deze herinnering zijn de teksten van de proloog en ronde de engelenzang geschreven.

Het andere aspect in de religieuze ervaring is dat van het heel nabije, waar psalm 139 over spreekt, met name in vers 5:
Gij omgeeft mij van achteren en van voren
en Gij legt uw hand op mij.
Het begrijpen is mij te wonderbaar,
te verheven, ik kan er niet bij.

In de teksten rond de geboorte is geprobeerd hier iets van weer te geven, maar de verwondering – ik kan er niet bij – blijft.

Zo blijft het bijbelse kerstverhaal een waarheid, een gebeuren dat wij willen blijven vieren. Een verhaal dat ons inspireert en raakt én dat ons in een groter en zingevend geheel zet, een geheel dat ons verstand te boven gaat.

De titel is gekozen. omdat men in de middeleeuwen wel een tak van een appelboom binnen zette rond 6 december. Inmiddels heb ik gehoord dat dit nog wel gebeurt in de Achterhoek. In de vorige generatie werd in Zwitserland rond St. Catharina (25 november) een tak van een kers binnengehaald om met kerstmis te bloeien.
Appels waren van oudsher een symbool van verjonging en vernieuwing. Appelbloesem in de ‘dode’ tijd van het jaar is in al haar broosheid een krachtig teken van hoop en belofte dat ook in een geboorte zo duidelijk aan het licht treedt.

PROLOOG

Nacht zonder uren
wieg van de tijd

Wachten, wachten tot volgroeid is
sterk geworden

een nieuwe dag
het jonge licht
de kleine vonk van-hoop-doet-leven is geboren.

Engelenzang

Vrede, vrede, gezegend met vrede
de wereld, de mens

Dat zij elkaar raken,
het hart van de hemel
het hart van de aarde….

… en de hoop wordt geboren,
opnieuw en opnieuw!

Vrede, vrede, gezegend met vrede
de wereld, de mens

APPEL
BLOESEM

De engelen

De engelenzang is geïnspireerd door Rigoberta Menchu, winnares van de Nobelprijs voor de vrede in 1992, die haar toespraken vaak besluit met een gebed van de Maya's in Guatamala, het volk waartoe zij behoort: 'Hart van de hemel, hart van de aarde, laat het licht worden. Laat de wolken vrede kennen en laat hen gelukkig zijn.'